

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

UĞUR / TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no. 37308/05)

KARAR

STRAZBURG

13 Ocak 2015

İşbu karar, Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

Uğur / Türkiye davasında,

Başkan,

Guido Raimondi,

Yargıçlar,

Işıl Karakaş,

András Sajó,

Nebojša Vučinić,

Egidijus Kūris,

Robert Spano,

Jon Fridrik Kjølbro

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Abel Campos'un katılımıyla Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 2 Aralık 2014 tarihinde gerçekleştirilen kapalı müzakereler sonucunda, aynı tarihte kabul edilen aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Davanın temelinde, Ferdi Uğur ve Atilla Uğur ("başvuranlar") adlı iki Türk vatandaşı tarafından, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesine uygun olarak, 28 Eylül 2005 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Mahkemeye yapılmış olan bir başvuru (no. 37308/05) bulunmaktadır.

2. Başvuranlar, İstanbul'da görev yapan avukat Bülent Kurt tarafından temsil edilmişlerdir. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise, kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuranlar, Sözleşme'nin 3 ve 5. maddelerine dayanarak, özellikle, gözaltında birkaç polis memuru tarafından kötü muameleye maruz bırakıldıklarını ve kanuna aykırı bir şekilde özgürlüklerinden yoksun bırakıldıklarını ileri sürmüşlerdir.

4. Başvuru, 15 Mart 2010 tarihinde Hükümete tebliğ edilmiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

A. Giriş

5. Kardeş olan başvuranlar, sırasıyla, 1985 ve 1987 doğumlu olup, İstanbul'da ikamet etmektedirler. Dava konusu olaylar, taraflar arasında ihtilaf konusu olduğundan, ayrı ayrı ele alınacaktır. Olaylar, başvuranlar tarafından ileri sürüldüğü şekliyle, aşağıda B maddesinde anlatılmaktadır (6-17. paragraflar). Hükümetin olaylara ilişkin beyanları ise aşağıda C maddesi kapsamında özetlenmektedir (18-20. paragraflar). Başvuranlar ve Hükümet tarafından sunulan yazılı deliller ise D maddesinde özet olarak verilmektedir (21-74. paragraflar).

B. Başvuranların olaylara ilişkin beyanları

6. Başvuranların komşusu B.S., 23 Kasım 2002 tarihinde saat 2.30 sularında sokakta vurulmuştur. Söz konusu tarihte teyzelerinin evinde bulunan başvuranlar ve bazı arkadaşları, yaralı komşuyu hastaneye götürmüşler, ancak hastaneye ulaştıklarında, yaralı hayatını kaybetmiştir.

7. Bir polis amiri ve birkaç polis memuru saat 3.00'de hastaneye giderek, başvuranlara ve arkadaşlarına, görgü tanığı olarak ifadeleri alınmak üzere kendileriyle birlikte Beyoğlu Polis Merkezine gelmeleri gerektiğini bildirmişlerdir. Ancak, merkeze ulaşılan kadar, başvuranların komşusunu vuran kişinin bir polis memuru olduğu tespit edilmiştir. Bunun üzerine, başvuranların merkezde alıkonulmalarına karar verilmiştir. Başvuranlar saat 3.00'da merkeze götürülmüş olmalarına rağmen, ilgili kolluk tutanağında getirildikleri saatin 5.30 olduğu belirtilmiştir (bk. aşağıda 24. paragraf).

8. Başvuranların polis merkezinde gözaltında tutulmaları için gerekli formaliteler yerine getirilmemiştir. Örneğin; isimleri gözaltı defterine kaydedilmemiş ve küçük oldukları için Özel Çocuk Bürosuna teslim

edilmeleri gerektiği halde bu işlem uygulanmamıştır. Ayrıca, hakları kendilerine bildirilmemiş ve avukatla veya yakınlarıyla görüşmelerine izin verilmemiştir.

9. Çocuk Büro Amirliğinde görevli iki polis memuru, 24 Kasım 2002 tarihinde Beyoğlu Polis Merkezine giderek, avukatın yokluğunda, başvuranların ifadesini almıştır. Dolayısıyla, çocukların ifadelerinin avukat eşliğinde alınmasını gerektiren kural da ihlal edilmiştir. Ayrıca, başvuranlar Beyoğlu Polis Merkezinde ifade vermiş olmalarına rağmen, tutanakta, ifadelerinin Çocuk Büro Amirliğinde alındığı belirtilmiştir.

10. Başvuranlar, polis merkezinde gözaltında tutuldukları sırada, çıplak bırakılmış, soğuk suyla ıslatılmış, tekmelenmiş, yumruklanmış ve copla dövülmüşlerdir. Kötü muamele yoluyla, olayla ilgili olarak kendilerini suçlayıcı ifade vermeye zorlanmışlardır. Okuma yazma bilmemeleri ve avukat tarafından temsil edilmemiş olmaları nedeniyle, ifadelerini imzalamaya zorlanmadan önce söz konusu ifadelerin doğruluğunu hiçbir şekilde teyit edememişlerdir. Suçlayıcı nitelikteki söz konusu ifadeleri nedeniyle, Cumhuriyet savcısı tarafından, ikinci başvuran hakkında bir soruşturma başlatılmış, ancak bu soruşturma, daha sonra, delil yetersizliği nedeniyle sonlandırılmıştır (bk. aşağıda 35. paragraf).

11. Polis memurları, 25 Kasım 2002 tarihinde, saat 4.00-5.00 sıralarında, başvuranları copleyarak polis merkezinden ayrılmaalarını söylemişlerdir.

12. Başvuranlar, ertesi gün, İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesine başvurmuşlar ve oradan yine İstanbul'da bulunan İnsan Hakları Vakfına yönlendirilmişlerdir. Başvuranlar, aynı gün, orada, birkaç doktor tarafından muayene edilmişlerdir. Sağlık muayenelerine ilişkin raporlar, 8 Nisan 2003 tarihinde düzenlenmiştir.

13. Başvuranlar, avukatları Bülent Kurt aracılığıyla, 29 Kasım 2002 tarihinde, polis memurları hakkında suç duyurusunda bulunmuşlardır. Cumhuriyet savcısı, başvuranları doktora sevk etmiştir. Başvuranları muayene eden doktorlar, mevcut yaralanmaları sağlık raporlarında belirtmişlerdir. Savcılık soruşturması sırasında, başvuranlara uygulanan

kötü muameleden sorumlu polis memurlarından biri olan polis amiri K.Ş.S., Beyoğlu Polis Merkezinde amir olarak görev yapmaya devam etmiş ve soruşturmayı geciktirmek adına bazı teşebbüslerde bulunmuştur. Kendisinin görev yerinin değiştirilmesi ve yerine başka bir amirin tayin edilmesiyle birlikte, gerekli bilgiler Cumhuriyet savcısına verilebilmiş ve ancak bu noktada soruşturma başlatılabilmıştır (bk. aşağıda 42. paragraf).

14. Cumhuriyet savcısı tarafından, başvuruların kötü muamele iddialarının soruşturulması konusunda anlamlı adımlar atılmaya başlanması üzerine, polis memurları, başvurulara ve ailelerine baskı yapmaya başlamışlardır. Başvuranlar, baskıya dayanamayarak avukatları Bülent Kurt'u azletmek zorunda kalmışlardır. Polis memurlarının ısrarı üzerine, Ali Tufan'ı yeni yasal temsilcileri olarak tayin etmişler ve 8 Haziran 2004 tarihinde, şikâyetlerini geri çektiklerini Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesine bildirmişlerdir. Ayrıca, yetkililere, kötü muamele iddialarının uydurmaca olduğunu söylemeye de zorlanmışlardır. Ali Tufan, 7 Ekim 2004 tarihinde düzenlenen ilk duruşmada, başvurular aleyhine beyanlarda bulunmuştur (bk. aşağıda 53. paragraf).

15. Ağır Ceza Mahkemesi, söz konusu duruşma sırasında, bir sonraki duruşmanın 28 Aralık 2004 tarihinde yapılmasına karar vermiş olmasına rağmen, 15 Aralık 2004 tarihinde, başvurulara veya yasal temsilcilerine haber verilmeksizin, planlanmamış bir duruşma gerçekleştirilmiştir. Bu duruşmada, polis amiri K.Ş.S., Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesi tarafından, başvuruların avukatlarının yokluğunda, ceza muhakemesi usulü ile ilgili kurallara aykırı olarak dinlenmiştir (bk. aşağıda 54. paragraf). Dolayısıyla, başvurulara ve avukatlarına, polis amirini resmi olarak teşhis etme ve kendisine sorular yöneltme fırsatı verilmemiştir.

16. Başvuranlar, daha sonraki süreçte Ali Tufan'ı azledip Bülent Kurt'u tekrar vekil tayin etmişler ve avukat değişikliğini 28 Aralık 2004 tarihinde Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesine bildirmişlerdir. Ancak, Ağır Ceza Mahkemesi, yeni vekâletnameyi 12 Ekim 2005 tarihine kadar kabul

etmemiştir. Bu nedenle, avukatlarının başvuruları temsil etmesine engel olmuştur.

17. Ulusal makamların başvuruların kötü muamele iddialarına karşı kayıtsız kalmaları ve kolluk makamları ile yargı arasındaki işbirliği nedeniyle, polis memurları hakkındaki ceza yargılamaları titiz bir şekilde yürütülmemiş ve kasıtlı olarak zaman aşımına uğratılmıştır. Başvuruların kötü muamele iddialarına ilişkin soruşturma, yargı mercilerinin, 15 ve 17 yaşlarındaki çocuklara uygulanan kötü muameleden sorumlu olan kişileri yargılama cesaretine sahip olmadıklarını göstermiştir.

C. Hükümetin olaylara ilişkin beyanları

18. Hükümet, görüşlerinde, soruşturma evraklarını özet olarak açıklamış (aşağıda 21-74. paragraflarda da özetlenmektedir) ve başvuruların, ağır bir suçun, yani B.S.'nin öldürülmesi olayının tanıkları olarak ifadeleri alınmak üzere Beyoğlu Polis Merkezine götürüldüklerini ileri sürmüştür. Hükümete göre; söz konusu tarihte reşit olmayan başvurular, Çocuk Büro Amirliğine sevk edilmek üzere, saat 6.30'da polis merkezine getirilmişlerdir. Başvuruların sadece tanık olarak merkeze getirilmiş ve gözaltına alınmamış olmaları nedeniyle, herhangi bir gözaltı tutanağı düzenlenmemiştir. Başvuruların ifadesi, Çocuk Büro Amirliğinde alınmıştır.

19. Başvurular, 29 Kasım 2002 tarihinde, Beyoğlu Cumhuriyet Savcılığına başvurarak, polis memurları hakkında suç duyurusunda bulunmuşlardır. Cumhuriyet savcısının talebiyle düzenlenen sağlık raporlarında, başvuruların her ikisinde de bazı yaralanmalara rastlandığı belirtilmiştir.

20. Ulusal makamların verdikleri bilgiler, başvuruların madde kullanıcısı olduklarını ve polisle sürekli olarak sorun yaşadıklarını göstermiştir. Başvurular, yargılamalar sırasında, olaylarla ilgili çelişkili beyanlarda bulunmuşlar ve şikâyetlerini geri çekmişlerdir.

D. Taraflarca ibraz edilen yazılı deliler

21. Taraflarca ibraz edilen belgelerde, aşağıdaki bilgiler yer almaktadır.

22. Üç polis memurunun imzasının bulunduğu bir tutanakta, birkaç polisi memurunun, 23 Kasım 2002 tarihinde saat 2.55'te, İstanbul'un merkezinde bulunan Tarlabası Bulvarına geldiklerinde, o sırada görevde olmayan polis memuru A.Ö.'yü, kafasının çeşitli yerlerinden yaralanmış olarak yerde yatar vaziyette gördükleri ifade edilmiştir. Söz konusu tutanakta, A.Ö.'nün yanında, şarjöründe 13 adet mermi bulunan tabancasının ve 1 adet boş kovanın bulunduğu belirtilmiştir. Ayrıca, A.Ö.'nün yattığı yer ile başvuranların komşusu B.S.'nin vurulduğu yer arasında yaklaşık 75 metrelik bir mesafe olduğu ve bu nedenle B.S.'nin Taksim'deki bir hastaneye kaldırıldığı beyan edilmiştir.

23. Tutanakta, aynı zamanda, ellerinde barut izi bulunup bulunmadığının tespit edilebilmesi amacıyla, dört kişiden el swap örneklerinin alındığı açıklanmıştır. Söz konusu dört kişi arasında, tutanakta "olayla ilgili olarak polis tarafından alındığı" belirtilen birinci başvuran da yer almaktadır.

24. Aynı sabah düzenlenen başka bir kolluk tutanağına göre, "olayla bağlantılı olarak yakalanan" başvuranların da aralarında bulunduğu altı genç, "polis nezaretine alınmış" ve Çocuk Büro Amirliğine teslim edilmek üzere saat 5.30'da Beyoğlu Polis Merkezine getirilmiştir.

25. Yaklaşık 24 saat sonra, 24 Kasım 2002 tarihinde saat 5.15'te, Beyoğlu Polis Merkezi Amiri K.Ş.S., Cumhuriyet savcısıyla telefonla görüştüğünü, B.S.'nin ölümü ve A.Ö.'nün yararlanması olaylarıyla ilgili olarak başvuranların ve diğer dört gencin "ifade sahibi" sıfatıyla ifadelerinin alınmasına savcı tarafından izin verildiğini tutanak altına almıştır.

26. Aynı gün, saat 9.30 ila 11.30 arasında, Çocuk Büro Amirliğinde görev yapan polis memurları S.Ö. ve N.K., başvuranların ve diğer dört gencin ifadelerini almışlardır. Tutanaqlarda, ifadelerin Çocuk Büro Amirliğinde alındığı belirtilmiştir.

27. Başvuranların, söz konusu iki polis memuruna verdikleri ifadelere ilişkin tutanaklarda, arkadaşlarıyla birlikte sokakta yürürlerken A.Ö.'yü gördükleri, A.Ö.'nün sarhoş olduğunu fark ettikleri ve onu gasp etme teşebbüsünde buldukları, ancak A.Ö.'nün tabancasını çektiği, tabancayı A.Ö.'nin elinden almaya çalıştıkları ancak alamadıkları, yaşanan arbede sırasında tabancanın ateş aldığı ve arkadaşları B.S.'nin vurulduğu şeklinde beyanda buldukları belirtilmiştir.

28. Bunun üzerine, söz konusu tutanaklara göre, aralarından biri silahlı adamın peşinden gitmiş ve onu yakaladığında darp etmeye başlamıştır. Tabanca yere düştüğünde, söz konusu arkadaşları tabancayı yerden almış ve adamı kafasından vurmuştur. Daha sonra B.S.'yi hastaneye götürmüşler ve hastanedeyken polis tarafından yakalanmışlardır.

29. Mahkemenin elinde, başvuruların polis merkezinden serbest bırakıldıkları tarih ve saati gösteren herhangi bir belge bulunmamaktadır.

30. Düzenlenen iki sağlık raporuna göre; başvurular, 26 Kasım 2002 tarihinde İnsan Hakları Vakfında görev yapan doktorlar tarafından muayene edilmişlerdir. Birinci başvuran, doktorlara, polis merkezinde dövüldüğünü, soğuk suyla ıslatıldığını, copla sırtına ve karnına vurulduğunu ve boğazının sıkıldığını söylemiştir. İkinci başvuran ise, bir polis memuru tarafından boğazının sıkıldığını, başka bir polis memurunun ise ellerini arkadan tuttuğunu ve iki polis memurunun bacaklarını tutup gerdiğini beyan etmiştir.

31. Doktorlar, birinci başvuruda bazı yaralanma bulgularına rastlamışlardır. Bu kapsamda; karnının sağ üst tarafında 4 cm büyüklüğünde bir çizik, sırtında dört bölgede 14 x 1.5, 14 x 1, 10 x 1 ve 7 x 1 cm büyüklüğünde morarma tespit edilmiştir. Doktorlar, birinci başvuranın kötü muamele gördüğüne dair beyanlarının, tespit edilen bulgularla uyumlu olduğu sonucuna varmışlardır.

32. İkinci başvuranın vücudunda görünürde harici bir yaralanma bulgusuna rastlanmamıştır. Ancak, doktorlar, başvuranın anlattığı kötü muamele öyküsünün, tedirgin ve sinirli haliyle bağdaştığı kanısına

varmışlardır. Doktorlar, kesin bir sonuca varabilmek için, kemik sintigrafisi ve psikolojik değerlendirme gibi ileri tetkiklerin yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

33. Başvuranlar, avukatları Bülent Kurt aracılığıyla, 29 Kasım 2002 tarihinde, Beyoğlu Cumhuriyet Savcılığına başvurarak polis memurları hakkında suç duyurusunda bulunmuşlardır. İfadelerinin gerekli güvenceler sağlanmaksızın alındığını ve ifade tutanaklarında hiçbir şekilde ağızlarından çıkmayan beyanlara yer verildiğini ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, gözaltında kötü muameleye maruz bırakıldıklarını, gözaltı sonrasında doktora sevk edilmediklerini, copla dövüldüklerini ve kendilerine “gidin ve bir daha ortalıkta görünmeyin” denildiğini iddia etmişlerdir. Başvuranlar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Hakları Sözleşmesi kapsamında güvence altına alınan haklarına dayanarak, Cumhuriyet savcısından iddialarıyla ilgili soruşturma başlatılması talebinde bulunmuşlardır.

34. Cumhuriyet savcısı, aynı gün, başvuranları doktora sevk etmiştir. Doktor, raporunda, başvuranlarda görünürde herhangi bir kötü muamele bulgusuna rastlanmadığını belirtmiştir. Ancak, hastanede daha kapsamlı olarak muayene edilmelerini gerekli görmüştür.

35. İkinci başvuran ve komşusu B.S. hakkında A.Ö’yü “gasp etmeye teşebbüs” suçlamasıyla başlatılan soruşturma, 3 Aralık 2002 tarihinde sonlandırılmıştır. Zira Cumhuriyet savcısı, başvuranların komşusunun polis memuru tarafından öldürüldüğünü ve ikinci başvuranın olaya karıştığına dair herhangi bir delilin bulunmadığını belirtmiştir.

36. Beyoğlu Cumhuriyet Savcısı, 11 Aralık 2002 tarihinde, kötü muamele iddialarıyla ilgili olarak başvuranların ifadesini almış ve bir ceza soruşturması başlatmıştır. Birinci başvuran, savcıya verdiği ifadede, kendisi ve ikinci başvuran olan kardeşinin, ilk adı “Kenan” olan Beyoğlu Polis Merkezi Amiri tarafından dövüldüğünü ileri sürmüştür. Çıplak bırakılma ve soğuk suyla ıslatılma gibi kötü muamele uygulamalarına maruz kaldıklarını, polis merkezinde tutuldukları süreçte aç bırakıldıklarını, ailelerine haber

vermelerine veya bir avukatla görüşmelerine izin verilmediğini ve öğleden sonra saat “4.00 veya 5.00” civarında serbest bırakıldıklarını beyan etmiştir.

37. Cumhuriyet savcısı, aynı gün, başvuranları Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk etmiştir. Söz konusu hastanede, başvuranlara, 12 Aralık 2002 tarihinde ileri tetkikler yapılmıştır. Hastane tarafından düzenlenen raporlarda, her iki başvuruda da bazı yaralanma bulgularına rastlandığı belirtilmiştir.

38. Adli Tıp Kurumu Beyoğlu Şube Müdürlüğü tarafından düzenlenen 31 Aralık 2002 tarihli iki raporda, birinci başvuranın yaralarının, üç gün boyunca iş görmesine engel teşkil edecek nitelikte olduğu; ikinci başvuranın yaralarının, yani dudağında, kollarında ve bacaklarının arka kısımlarındaki birkaç kesik ve sıyrığın, kendisini beş gün boyunca iş göremez hale getirdiği belirtilmiştir.

39. 15 Ocak 2003 tarihinde, Beyoğlu Cumhuriyet Savcısı, 24 Kasım 2002 tarihinde başvuranların ifadesini alan (bk. yukarıda 26. paragraf) Çocuk Büro Amirliğinde görevli S.Ö. ve N.K. adlı polis memurlarının ifadesini almıştır. Polis memurları, savcıya verdikleri ifadede, 24 Kasım 2002 tarihinde birkaç çocuğun ifadesini almak üzere Beyoğlu Polis Merkezine çağrıldıklarını, merkeze ulaştıklarında çocuklardan alındığı ileri sürülen ifadelere ilişkin dört tutanağın önlerine getirildiğini ve söz konusu tutanakları sanki kendileri tarafından hazırlanmış gibi imzalamalarının istendiğini, bunu yapmayı reddettiklerini, çocukların ifadelerini bizzat almakta ısrar ettiklerini ve sonrasında aynı gün saat 13.00 civarında kendi görev yerlerine döndüklerini beyan etmişlerdir.

40. K.Ş.S., Beyoğlu Cumhuriyet Savcısı'na gönderdiği 24 Şubat 2003 tarihli bir yazıda, başvuranların 23-24 Kasım 2002 tarihleri arasında Beyoğlu Polis Merkezinde gözaltında tutulduklarına dair herhangi bir kaydın bulunmadığını belirtmiştir.

41. Beyoğlu Cumhuriyet Savcısı, 20 Mart 2003 ila 14 Ekim 2003 tarihleri arasında, K.Ş.S.'ye dört kez yazı göndererek, Beyoğlu Polis Merkezinde görev yapan 12 polis memurunun savcılığa getirilmesi

talebinde bulunmuş, ancak bu talebi yerine getirilmemiştir. Beyoğlu Cumhuriyet Savcısı, 13 Ocak 2004 tarihinde, K.Ş.S.'ye beşinci kez yazı göndererek, önceki taleplerini yinelemiştir. Söz konusu yazıda, K.Ş.S.'ye, talebinin yerine getirilmemesi halinde hakkında ceza soruşturması başlatılacağı uyarısında da bulunmuştur.

42. Beyoğlu Polis Merkezinin yeni amiri, 15 Ocak 2004 tarihinde, Cumhuriyet savcısının yazısına cevap vermiş ve ilgili 12 polis memurunun isimlerini bildirmiştir. Ayrıca, söz konusu polis memurlarından 11'inin ülkenin farklı polis merkezlerinde görev yapmakta olduklarını ve bu nedenle kendileriyle irtibat kurmadığını beyan etmiştir.

43. Beyoğlu Cumhuriyet Savcısı, 11 Mart 2004 tarihinde, Beyoğlu Asliye Ceza Mahkemesine toplam 20 polis memuru hakkında bir iddianame sunmuştur. Söz konusu iddianamede, polis memurları, olayların yaşandığı tarihte yürürlükte olan Ceza Kanunu'nun 245. maddesinde tanımlanan kötü muamele suçuyla itham edilmişlerdir. İddianame kapsamında, Beyoğlu Polis Merkezi eski amiri K.Ş.S.'nin de ismi yer almaktadır.

44. Başvuranlar, İstanbul Asliye Ceza Mahkemesinde görülen ceza davasına müdahil taraf olarak katılmışlardır. İstanbul Asliye Ceza Mahkemesi, 20 Nisan 2004 tarihinde, polis memurlarının Ceza Kanunu'nun 243. maddesinde tanımlanan ve Ağır Ceza Mahkemelerinin görev alanına giren işkence suçuyla itham edilmeleri gerektiğine karar vermiştir. Bu nedenle, dava dosyası, görevsizlik kararı ile Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmiştir.

45. 18 Mayıs 2004 tarihinde, birinci başvurana, sanık konumundaki 20 polis memurunun fotoğrafları gösterilmiştir. Başvuran, K.Ş.S. ile birlikte R.E., H.Y. ve M.A. adlı üç polis memurunu teşhis etmiştir.

46. Bu sırada, disiplin soruşturması yürütmek üzere bir polis amiri görevlendirilmiştir. Polis amiri, 8 Haziran 2004 tarihinde, Şişli Polis Merkezinde, babaları Mahmut Uğur ve avukat Ali Tufan nezaretinde başvuranların ifadesini almıştır. Soruşturmayı yürüten polis amiri tarafından hazırlanan ve içeriği neredeyse tamamen aynı olan iki ifade tutanağında,

başvuranların, olay günü Beyoğlu Polis Merkezine değil, Çocuk Büro Amirliğine götürüldükleri, ayrıca polis memurları tarafından hiçbir zaman dövülmedikleri, Çocuk Bürodan ayrıldıktan iki gün sonra madde kullandıkları ve kafalarının güzelleştiği, bu sırada arkadaşlarından birinin İnsan Hakları Derneğine gitmeleri ve şikâyetçi olmaları önerisinde bulunduğu ve bu şekilde polisin kendilerini bir daha asla rahatsız etmeyeceğini söylediği, bu nedenle polis memurları hakkında suç duyurusunda buldukları, sağlık raporlarında ayrıntılı olarak açıklanan yaraların, aslında o gün sokakta karıştıkları bir kavga neticesinde meydana geldiği, sonrasında ise avukatlar ve İnsan Hakları Derneği tarafından olayın tamamen çarpıtıldığı yönünde beyanda buldukları belirtilmiştir.

47. Aynı gün, başvurular, Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesine verdikleri iki dilekçede, “her halükarda, yanlış anlama neticesinde yaptıkları” şikâyetlerden vazgeçmek istediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, o gün, başvurular, polis memurları hakkında suç duyurusunda buldukları andan itibaren kendilerini temsil eden avukatları Bülent Kurt’u da resmi olarak azletmişlerdir.

48. K.Ş.S. de, 14 Haziran 2004 tarihinde, aynı disiplin soruşturması kapsamında Şişli Polis Merkezinde ifade vermiştir. K.Ş.S., olay günü başvuranların ve arkadaşlarının, görev yaptığı polis merkezine getirildiklerini öğrendiğinde, onları Çocuk Büro Amirliğine sevk ettiğini, onları hiçbir şekilde dövmediğini beyan etmiştir. K.Ş.S., İnsan Hakları Derneğinin somut olayla ilgilenme nedeninin, olayın bir sivilin bir polis memuru tarafından öldürülmesiyle ilgili olmasından kaynaklandığını ve daha sonra birkaç avukatın yardımıyla olayın çarpıtıldığını ileri sürmüştür.

49. Disiplin soruşturmasının sonunda, soruşturmayı yürüten polis memuru, 25 Haziran 2004 tarihinde, sanık polis memurları hakkında herhangi bir disiplin cezası tayinine mahal olmadığı yönünde kanaat bildirmiştir. Polis disiplin kurulu, söz konusu kanaat doğrultusunda, 20 Ağustos 2004 tarihinde, ceza tayinine mahal olmadığına karar vermiştir.

50. Başvuranlar, 30 Haziran 2004 tarihinde, Beyoğlu Cumhuriyet Savcılığına başvurarak, kendilerine kötü muamele uygulayan polis memurlarının, diğer hususların yanı sıra, kanuna aykırı şekilde alıkonulmalarından da sorumlu oldukları hususunda şikâyette bulunmuşlardır. Başvuranlar, dilekçelerinde, polis merkezinde kendilerine şüpheli muamelesi yapıldığını ve bu doğrultuda ifadelerinin ve el swap örneklerinin alındığını, ancak yakalanmaları, gözaltına alınmaları veya serbest bırakılmalarıyla ilgili olarak polis tarafından herhangi resmi bir tutanak tutulmadığını belirtmişlerdir. Bu durumun, kişiyi kanuna aykırı şekilde özgürlüğünden yoksun bırakma suçunu oluşturduğunu öne sürmüşlerdir. Başvuranlar, ayrıca, 24 saatten uzun bir süre boyunca alıkonulmuş olmalarına rağmen, 24 saati aşan süre için Cumhuriyet savcısından ek gözaltı süresi talep edilmediğini veya alınmadığını beyan etmişlerdir. Başvuranlar, söz konusu tarihte 18 yaşından küçük olmalarına ve ifadelerinin bizzat Cumhuriyet savcısı tarafından avukat nezaretinde alınmasının şart olmasına rağmen, ifadelerinin avukatın yokluğunda polis memurları tarafından alındığını ileri sürmüşlerdir.

51. Söz konusu şikâyetler, 6 Ocak 2005 tarihinde Cumhuriyet savcısı tarafından reddedilmiştir. Cumhuriyet savcısı, başvuranların “ifade sahibi” sıfatıyla ifadelerinin alındığını ve kanuna aykırı olarak adam öldürme olayına ilişkin bir soruşturmada, olay yerinin yakınında görülen kişilerin ifadelerinin alınmasında herhangi bir hukuka aykırılık bulunmadığını belirtmiştir. Başvuranlar, Türk hukuk sisteminde “ifade sahibi” gibi bir kavramın mevcut olmadığını belirterek, Cumhuriyet savcısının kararına itiraz etmişlerdir. Başvuranlar, özgürlükten yoksun bırakma hallerinde izlenecek usulün belirtildiği mevzuata atıfta bulunarak, söz konusu mevzuatta belirtilen formalitelerin somut davada yerine getirilmediğini ileri sürmüşlerdir. Başvuranların itirazı, 4 Mart 2005 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedilmiş ve karar, 1 Nisan 2005 tarihinde başvuranlara tebliğ edilmiştir.

52. Bu sırada, 8 Haziran 2004 tarihinde başvurular tarafından azledilmiş olan ilk avukatları Bülent Kurt, 28 Eylül 2004 tarihinde İstanbul Barosuna bir yazı göndererek, 23-24 Kasım 2002 tarihleri arasında yakalanan ve kötü muameleye maruz bırakılan başvuruların ve diğer çocukların sanık polis memurları tarafından tehdit edildiğini bildirmiştir. Söz konusu yazıda; örneğin, polis amiri K.Ş.S.'nin, ikinci başvuran ve bir avukatla birlikte bizzat mahkemeye gittiği ve mahkemede ikinci başvurana bazı evraklar imzalattığı, polis amirinin ve diğer polis memurlarının, başvuruları ve babalarını tehdit ederek, şikâyetlerinden vazgeçmeye zorladıkları beyan edilmiştir. Bülent Kurt, söz konusu yazıda, polis memurları tarafından baskı yapıldığını Cumhuriyet savcısına bildirmeleri gerektiğini kendilerine söylediğinde, çok korkmuş oldukları için bunu yapmayı reddettiklerini ifade etmiştir. Bahsi geçen yazıda, K.Ş.S.'nin, başvuruların babasına bir avukatın kartvizitini verdiği ve söz konusu avukatı başvuruların vekili olarak tayin etmelerini istediği belirtilmiştir.

53. Polis memurlarının yargılanması süreci, Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesinde başlamıştır. 7 Ekim 2004 tarihinde gerçekleştirilen ilk duruşmada, yeni tayin edilen avukat Ali Tufan, başvuruların geçmişte işledikleri suç teşkil eden eylemleri nedeniyle polis tarafından tanındığını belirtmiştir. Başvuruların ilk avukatları Bülent Kurt da duruşmaya katılmış ve sanık polis memurları tarafından başvurulara baskı yapıldığını beyan etmiştir. Bülent Kurt, resmi duruşma tutanağında, başvuruların vekili olarak kayda geçirilmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, 28 Aralık 2004 tarihinde ikinci duruşmanın yapılmasına karar vermiştir.

54. Ağır Ceza Mahkemesi, 15 Aralık 2004 tarihinde, planlanmamış bir duruşma gerçekleştirmiş ve bu duruşmada, sanık polis amiri K.Ş.S. dinlenmiştir. Duruşma tutanağında, şu ifadeler yer almaktadır: “Her ne kadar ikinci duruşmanın 28 Aralık 2004 tarihinde gerçekleştirilmesine karar verilmiş ise de, sanık K.Ş.S., avukatıyla birlikte mahkemeye gelerek Halfeti ilçesinde görev yaptığını ve İstanbul’a başka bir işi nedeniyle geldiğini, sonraki duruşma için İstanbul’a tekrar gelmesinin zor olacağını ve bu

nedenle savunmasını şimdi yapmak istediğini bildirmiştir". Tutanaktaki bilgilerden, mahkeme heyetindeki üç hâkim, bir Cumhuriyet savcısı, bir kâtip ve K.Ş.S. dışında duruşmada hiç kimsenin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Sanık polis amiri, başvuranların ve diğer gençlerin, görev yaptığı polis merkezine tanık olarak dinlenmek üzere getirildiklerini, ancak daha sonra Çocuk Büro Amirliğine sevk edildiklerini, kendisinin veya meslektaşlarından herhangi birinin gençlere kötü muamelede bulunmadığını beyan etmiştir.

55. Başvuranlar, ilk derece mahkemesine yazılı görüşlerini iletmışler ve 15 Aralık 2004 tarihinde gerçekleştirilen duruşmanın kanuna aykırı olduğu hususunda şikâyetle bulunmuşlardır. Başvuranlar, kendilerinin mahkemede hazır bulunmamasının, polis amiriyle yüzleşme fırsatından yoksun kalmalarına neden olduğunu ileri sürmüşlerdir.

56. Birinci başvuran, 27 Aralık 2004 tarihinde İstanbul Barosuna başvurarak, avukatlarını azletmeleri ve şikâyetlerinden vazgeçmeleri konusunda, K.Ş.S. tarafından kendisine ve kardeşine baskı yapıldığını bildirmiştir. Ayrıca, notere polis amiri nezaretinde gittiklerini ve orada yeni avukatlarına yetki verdiklerine dair vekâletnameyi imzaladıklarını beyan etmişlerdir. Önceki avukatları Bülent Kurt tarafından temsil edilmek istediklerini bildirmişlerdir.

57. 28 Aralık 2004 tarihinde Bülent Kurt tarafından hazırlanan ve bir meslektaşı tarafından imzalanan tutanakta; ikinci duruşma için verilen günde başvuranlarla birlikte adliyeye geldiklerinde, Ali Tufan'ın sanık polis memurlarından bazılarıyla birlikte beklemekte olduğunu gördükleri belirtilmiştir. Söz konusu tutanağa göre; Ali Tufan, yanlarına gelerek başvuranlara mahkemede ne işleri olduğunu sormuş, başvuranlar ise duruşmaya katılacakları ve polis memurları hakkındaki suçlamaları devam ettirecekleri şeklinde yanıt vermişlerdir. Bunun üzerine Ali Tufan, başvuranları vazgeçirmeye ve duruşmaya katılmamalarını sağlamaya çalışmış, ancak başarılı olamamıştır. Başvuranların duruşmaya katılmakta

ısrar etmeleri üzerine, duruşma için bekleyen sanık polis memurları (biri hariç) binayı terk etmişler ve duruşmaya girmemişlerdir.

58. Günün ilerleyen saatlerinde gerçekleştirilen duruşma sırasında, başvuranlar, kötü muamele iddialarını yinelemişlerdir. Başvuranları temsil ettiğini iddia eden Ali Tufan, müvekkillerinin polis memurlarına yönelik kötü muamele iddialarından haberdar olmadığını mahkeme önünde beyan etmiştir. Bunun üzerine, başvuranlar, avukatlarının Ali Tufan değil, Bülent Kurt olduğunu belirtmişlerdir.

59. Başvuranlar, 28 Şubat 2005 tarihinde, Bülent Kurt'un da aralarında bulunduğu önceki avukatlarını resmi olarak yeniden vekil tayin etmişler, Ali Tufan'ı azletmişler ve avukat değişikliğini mahkemeye bildirmişlerdir. 12 Ekim 2005 tarihinde gerçekleştirilen bir duruşmada, mahkeme, başvuranların yargılamalarda "katılan" sıfatıyla yer almalarına karar vermiştir. Başvuranlar, sonraki tüm duruşmalarda bu şekilde anılmışlardır.

60. Başvuranları temsil eden avukatlar, daha sonraki tarihlerde, İstanbul Barosuna ve mahkemeye, sanık polis memurları tarafından kendilerine ve başvuranlara baskı uygulandığını bildirmeye devam etmişlerdir. Ayrıca, başvuranların herhangi bir sabıka kaydının bulunmadığına dair resmi belgeleri ibraz ederek, mahkeme önünde "başvuranların geçmişte işledikleri suç teşkil eden eylemleri nedeniyle polis tarafından tanındığını" söyleyen Ali Tufan'ın beyanlarını eleştirmişlerdir (bk. yukarıda 53. paragraf).

61. Çocuk Büro Amirliğinde görev yapan ve 24 Kasım 2002 tarihinde başvuranların ifadesini alan iki polis memuru (bk. yukarıda 39. paragraf), duruşmalardan birine katılmıştır. Söz konusu polis memurları, Beyoğlu Polis Merkezine ulaştıklarında orada görev yapan polis memurları tarafından hazırlanan iki ifade tutanağının önlerine getirildiğini ve bu tutanakları sanki kendileri tarafından hazırlanmış gibi imzalamalarının istenildiğini, bunu yapmayı reddettikleri ve çocukların ifadelerini bizzat aldıklarını ifade etmişlerdir. Polis memurları, ayrıca, Beyoğlu Polis Merkezinde görevli polis memurlarına, başvuranların kanuna aykırı şekilde

alıkonulmaları nedeniyle serbest bırakılmaları gerektiğini bildirdiklerinde, kendiişlerine bakmalarının söylendiğini beyan etmişlerdir.

62. Yargılamalar sırasında, Çocuk Büro Amirliğinde ilgili döneme ait herhangi bir gözaltı kaydının bulunmadığı mahkemeye bildirilmiştir. Dolayısıyla, Kasım 2002’de başvuruların orada tutulup tutulmadıkları bilinmemektedir.

63. Sanıkların önemli bir kısmı, ilk derece mahkemesinde gerçekleştirilen duruşmaların pek çoğuna katılmamıştır. Söz konusu sanıklara, her seferinde mahkeme celbi gönderilmiştir.

64. Başvuranları temsil eden avukatlar, dava kapsamındaki bazı eksikliklere ve sanık polis memurlarının duruşmalara katılmadıkları hususuna dikkat çekmiştir. Avukatlar, polis memurlarının, gerekirse gözaltına alınmak suretiyle duruşmalara getirilmelerini talep etmişlerdir. Başvuranlarla birlikte Beyoğlu Polis Merkezine götürülen diğer gençler de (bk. yukarıda 24. paragraf) yargılamalar kapsamında ifade vermişler ve sanık polis memurları tarafından nasıl dövüldüklerini ve polis tarafından öldürüldüğü sonradan tespit edilen B.S.’yi kendilerinin öldürdüğünü kabul etmeye nasıl zorlandıklarını anlatmışlardır (bk. yukarıda 35. paragraf).

65. 22 Mayıs 2007 tarihinde gerçekleştirilen duruşmada, başvuruların babası ifade vermiştir. İki çocuğunun üç gün eve gelmediği, eve geldiklerinde Beyoğlu Polis Merkezinde tutulduklarını ve polis tarafından dövüldüklerini söylediklerini ve olaydan sonra çocuklarının psikolojisinin bozulduğunu söylemiştir. İfadesinde, aynı zamanda, sanık polis memurları tarafından kendisine ve ailesine yöneltilen tehditleri ayrıntılı olarak anlatmış ve bu tehditler nedeniyle şikâyetlerinden vazgeçmek zorunda kaldıklarını açıklamıştır.

66. Başvuranlar, 21 Temmuz 2009 tarihinde, ilk derece mahkemesine yazılı görüşlerini bildirerek, yargılamaların etkin ve adil bir şekilde yürütülmesi gerektiğini beyan etmişlerdir. Yargılamaların çok uzun süredir devam ettiğini ve dolayısıyla zaman aşımı süresinin yakında dolacağını belirtmişlerdir.

67. Sanık polis memurlarını temsil eden bir avukat, duruşmalardan birinde, davanın basında yer almasından şikâyetçi olmuş ve bazı gazetelerde, müvekkillerinin duruşmalara katılmamalarının gecikmelere neden olacağı ve bu durumun davanın zaman aşımına uğramasına yol açacağı şeklinde haberlerin yayınlanması konusundaki eleştirilerini dile getirmiştir.

68. O gün gerçekleştirilen bir duruşmada, Cumhuriyet savcısı, ilk derece mahkemesine son mütalaasını sunmuştur. Savcı, polis amiri K.Ş.S.'nin başvurulara kötü muamelede bulunduğunu ve basit tıbbi tedavi gerektirecek şekilde yaralanmalarına neden olduğunu ileri sürmüştür. Savcı, polis amiri hakkında isnat edilen suçlamanın, Ceza Kanunu'nun 245. maddesinde belirtilen kötü muamele suçu olduğunu ifade etmiştir. Cumhuriyet savcısına göre, polis amiri, Ceza Kanunu'nun 243. maddesinde tanımlanan işkence suçunu işlememiştir. Zira kendisi, başvurulara, bilgi almak maksadıyla kötü muamelede bulunmamıştır. Her halükarda, başvurular, Beyoğlu Polis Merkezinde şüpheli sıfatıyla tutulmamışlardır. Savcı, ayrıca, diğer polis memurları hakkında beraat kararı verilmesi yönünde mütalaada bulunmuştur.

69. 19 Kasım 2009 tarihinde gerçekleştirilen bir duruşmada, polis memurlarını temsil eden avukatlar, ilk derece mahkemesi önünde son savunmalarını yapmaları gerekirken, o gün duruşmaya katılamayacaklarını mahkemeye bildirmişler ve bu nedenle, duruşma, 29 Aralık 2009 tarihine ertelenmiştir. Duruşma tutanağında, polis memurlarını temsil eden avukatlara, son savunmalarını yapacakları duruşmalara katılmalarının yasal bir koşul olduğunun hatırlatılmasına karar verildiği belirtilmiştir.

70. 29 Aralık 2009 tarihinde gerçekleştirilen 21. duruşmada, mahkeme, sanık polis memurlarından 10'unun başvurulara Ceza Kanunu'nun 243. maddesi kapsamına girecek şekilde "işkence" yaptıklarını kanıtlayacak yeterli delilin mevcut olmadığına karar vermiş ve beraatlerine hükmetmiştir. Ayrıca, aralarında polis amiri K.Ş.S.'nin de bulunduğu diğer 10 polis memurunun eylemlerinin, Ceza Kanunu'nun 245. maddesi kapsamında

“kötü muamele” teşkil ettiği ve “işkence” niteliği taşımadığı, zira başvuranların suç işlediklerini itiraf etmeye veya ifade vermeye zorlandıklarını gösteren herhangi bir delilin bulunmadığı kanaatine varılmıştır. Ancak, söz konusu suç için öngörülen zaman aşımı süresi dolduğundan, bahsi geçen 10 polis memuru hakkındaki kamu davasının düşmesine karar verilmiştir.

71. Ağır Ceza Mahkemesi, 10 polis memurunun başvurulara kötü muamele uyguladığı yönündeki tespitini desteklemek amacıyla, “polis merkezinde saatlerce sebepsiz yere bekletildiklerini ve sebepsiz yere itilip kakılmaları neticesinde yaralandıklarını” belirtmiştir.

72. Başvuranlar, kararı temyiz etmişler ve asla işlemedikleri suçları kabul etmeye zorlandıklarını ileri sürdükleri kolluk ifadelerini Yargıtay’ın dikkatine sunmuşlardır (bk. yukarıda 26-28. paragraflar). Başvuranlar, söz konusu ifadeler ışığında, polis memurları hakkında kötü muameleden ziyade işkence suçundan hüküm kurulması gerektiğini, zira ifadelerinin kötü muamele yoluyla alındığını ileri sürmüşlerdir. Öngörülen zaman aşımı süresi daha kısa olan kötü muamele suçundan hüküm kurulmasının, polis memurlarının cezasız kalmalarına neden olduğunu belirtmişlerdir.

73. Yargıtay, 2 Mayıs 2011 tarihli kararında, başvuranların 8 Nisan 2004 tarihinde polis memurları hakkındaki şikâyetlerinden vazgeçtikleri (bk. yukarıda 47. paragraf) ve bu nedenle beraat kararlarını temyiz etme haklarının bulunmadığı kanaatine varmış ve ilk derece mahkemesinin 29 Aralık 2009 tarihli kararına karşı yapılan temyiz istemini reddetmiştir.

74. Bu sırada, Bülent Kurt tarafından bildirilen şikâyetlerle ilgili olarak İstanbul Barosu tarafından bir disiplin soruşturması yürütülmüştür. Disiplin Kurulu, 16 Ekim 2007 tarihinde, Ali Tufan hakkında, başvuranların vekilliğini devraldığını Bülent Kurt’a bildirmemiş olması nedeniyle uyarma cezası tayinine karar vermiştir.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK VE UYGULAMA

75. Olayların yaşandığı tarihte yürürlükte olan Ceza Kanunu'nun ilgili hükümleri aşağıdaki gibidir:

Madde 243/1

“Bir kimseye cürümlerini söyletmek, [...] için [...] işkence eden veya zalimane veya gayriinsani veya haysiyet kırıcı muamelelere başvuran memur veya diğer kamu görevlilerine sekiz yıla kadar ağır hapis ve sürekli veya geçici olarak kamu hizmetlerinden mahrumiyet cezası verilir.”

Madde 245

“Kuvveti cebriye imaline memur olanlar [...] memuriyetlerini icrada [...] kanun ve nizamın tayin ettiği ahvalde başka surette bir kimse hakkında suimuamele veya cismen eza verecek hale cüret eder yahut o kimseyi darp ve cerheylese üç aydan beş seneye kadar hapis ve muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezaları ile cezalandırılır [...]”

76. Olayların yaşandığı tarihte yürürlükte olan 23480 sayılı Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği (1998 yılında yürürlüğe girmiş, ancak 2005 yılında çıkarılan yeni Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır ve yerine söz konusu yeni Yönetmelik yürürlüğe girmiştir) kapsamında kişilerin gözaltına alınması hususu ele alınmıştır. Yönetmeliğin 12 ve 19. maddelerinde; nezarethaneye alınanların kaydına ait defterde, kişinin kimlik bilgileri, yakalamanın yeri, tarihi ve saati, gözaltına alan görevlinin adı, sağlık muayenesini yapan doktorun adı, çıkarıldığı tarih ve saat, çıkış işlemi yapan görevlinin adı ve çıkışta sağlık muayenesini yapan doktorun adı gibi bilgilerin yer alması gerektiği belirtilmiştir. Yönetmelikte, yakalanan kişiye hakkında yöneltilen iddiaların ve müdafiden yararlanma hakkı bulunduğunun bildirilmesi öngörülmüştür. Ayrıca, gözaltına alınanların yaşlarının 12 ile 18 arasında olması halinde uygulanacak usul açıklanmış ve çocuklar için kendi taleplerine bakılmaksızın müdafiyet tayin edilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Söz konusu Yönetmelik uyarınca; çocuğun gözaltına alındığı ailesine bildirilmeli ve ilk soruşturma

Cumhuriyet savcısı tarafından bizzat yürütülmelidir. Çocuk, müdafî hazır bulundurulmak şartı ile Cumhuriyet savcısının huzuruna çıkarılmalıdır. Çocuğun ailesi, ifade alınırken hazır bulunabilir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞME’NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

77. Başvuranlar, Sözleşme’nin 3. maddesi kapsamında, işkence teşkil edecek düzeyde kötü muameleye maruz bırakıldıkları hususunda şikâyette bulunmuşlardır. Ayrıca, Sözleşme’nin 6 ve 13. maddelerine dayanarak, kötü muamele iddialarına ilişkin olarak yürütülen soruşturmanın etkin olmadığını ileri sürmüşlerdir.

78. Hükümet, şikâyetlerin sadece Sözleşme’nin 3. maddesi kapsamında incelenebileceği kanısındadır. Söz konusu madde aşağıdaki gibidir:

“Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

79. Hükümet, söz konusu iddiaya itiraz etmiştir.

A. Kabul edilebilirlik hakkında

80. Hükümet, başvuruların iç hukuk yollarını tüketmediklerini beyan etmiştir. Bu kapsamda, şikâyetlerin ulusal makamların dikkatine sunulmadığını veya esas itibarıyla söz konusu makamlar önünde dile getirilmediğini öne sürmüştür. Hükümete göre; başvuranlar, Sözleşme kapsamındaki haklarını ileri sürmüş olsalardı, ulusal makamlar bu hususta inceleme yapabilirlerdi.

81. Başvuranlar, Hükümetin beyanlarına itiraz etmişler ve iç hukuk yollarını tükettiklerini ileri sürmüşlerdir. Bu bağlamda, şikâyetleri karşısında ulusal makamların kayıtsız kalmış olmalarına ve önlerine

konulan tüm engellere rağmen, şikâyetlerini ulusal düzeyde takip ettiklerini belirtmişlerdir.

82. Mahkeme, Hükümetin kendisi tarafından bildirilen ve soruşturma ve davayla ilgili özet bilgileri içeren görüşlerde de ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, başvuranların, şikâyetlerini ulusal makamların dikkatine pek çok kez sundukları kanaatindedir (bk. yukarıda 33, 36, 58 ve 72. paragraflar). Başvuranlar, ilk resmi şikâyet dilekçelerinde, Sözleşme kapsamındaki haklarına da atıfta bulunmuşlardır (bk. yukarıda 33. paragraf).

83. Ayrıca, başvuranlar ve avukatları, ilk derece mahkemesi önündeki duruşmalara katılmışlar ve davanın düşmesine karar verildiğinde, söz konusu kararı temyiz etmişlerdir (bk. yukarıda 72. paragraf).

84. Mahkeme, yukarıda belirtilen hususlar ışığında, Hükümetin ilk itirazını reddetmiştir. Ayrıca, somut şikâyetin, Sözleşme'nin 35 § 3(a) maddesi kapsamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını, herhangi bir kabul edilemezlik gerekçesiyle bağdaşmadığını, bu nedenle kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

B. Esas hakkında

85. Başvuranlar, gözaltında kötü muameleye maruz bırakıldıklarını ileri sürmüşlerdir. Neticede meydana gelen yaraların, sağlık raporlarıyla doğrulandığını ve doktorların, söz konusu yaraların iddialarıyla uyumlu olduğu yönünde kanaat bildirdiklerini beyan etmişlerdir. Başvuranlar, B.S.'nin öldürülmesi olayında A.Ö.'nün suç teşkil eden eylemlerini üstlenmeleri için kötü muameleye maruz bırakıldıklarını ileri sürmüşlerdir. Beyanlarının doğruluğunun, polis memurlarının eylemlerinin kötü muamele teşkil ettiği kanaatine varan Beyoğlu Ağır Ceza Mahkemesi tarafından da kabul edildiğini belirtmişlerdir.

86. Başvuranlar, ayrıca, ulusal makamların soruşturmaları zamanında yürütmediklerini ileri sürmüşlerdir. Örneğin; sanıkların ifadeleri iki yıldan uzun bir süre boyunca alınmamıştır. İlk derece mahkemesi, bir yılda sadece

üç duruşma gerçekleştirmiştir. Bu nedenle, dava zaman aşımına uğramış ve kötü muameleden sorumlu polis memurları cezasız kalmışlardır.

87. Hükümet, başvuranların, ceza yargılamaları süresince tutarsız davrandıklarını beyan etmiştir. Ulusal makamlardan alınan bilgilerde, başvuranların madde bağımlısı olduklarının ve polisle sürekli olarak sorun yaşadıklarının belirtildiğini öne sürmüştür. Hükümet, başvuranların, polis merkezinde değil, sokaktaki bir kavga neticesinde yaralandıkları yönünde beyanda bulduklarını ileri sürmüş ve bu nedenle İnsan Hakları Vakfı tarafından hazırlanan sağlık raporlarının güvenilir delil niteliği taşımadığını belirtmiştir.

88. Hükümet, başvuranların gözaltına alınmaktan ziyade tanık olarak dinlenmiş olmaları nedeniyle, Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamında herhangi bir ihlalin söz konusu olmadığını ileri sürmüştür.

89. Hükümete göre, yargı mercileri, Sözleşme'nin 3. maddesinde öngörülen usulü yükümlülüklerini yerine getirmişlerdir. Beyoğlu Cumhuriyet Savcısı, başvuranların iddialarıyla ilgili olarak derhal soruşturma başlatmış ve daha sonra polis memurları hakkında başlatılan ceza yargılamaları, gereken titizlik ve hızlilik koşuluna uygun olarak yürütülmüştür.

90. Başvuranlar, Hükümetin beyanlarına yanıt vererek, söz konusu beyanların tamamının, polis memurları hakkındaki şikâyetlerinden vazgeçmek ve avukatlarını azletmek zorunda bırakıldıkları dilekçelere dayandığına dikkat çekmişlerdir (bk. yukarıda 46-47. paragraflar). Dava konusu olaylardan, polis memurlarının, tehdit ve gözdağı yoluyla, Ali Tufan'ı vekil tayin etmeye zorladıklarının açıkça anlaşıldığını belirtmişlerdir. Başvuranların beyanlarına göre; kendilerini temsil etmesi gereken Ali Tufan, aslında sanık polis memurlarının tarafında yer almış ve kendileri aleyhinde beyanlarda bulunmuştur. Başvuranlar, daha sonraki süreçte, Ali Tufan'ı azlederek, ilk avukatları Bülent Kurt'u tekrar vekil tayin etmişler ve söz konusu avukat değişikliği, ilk derece mahkemesi tarafından kabul edilmiştir. Başvuranlar, polis memurlarının baskı uyguladıklarının ve

soruşturmayı geciktirmeye çalıştıklarının açıkça görüldüğünü ve ispata gerek olmadığını belirtmişlerdir.

91. Başvuranlar, madde kullanıcısı oldukları ve polisle sorun yaşadıkları yönündeki Hükümet görüşüne de itiraz etmişlerdir. Başvuranlar, resmi belgelerle de doğrulandığı üzere (bk. yukarıda 60. paragraf), sabıka kayıtları bulunmadığını belirtmişlerdir. Her halükarda, söz konusu iddialar doğru olsa ve madde kullanıcısı olsalar dahi, bu durumun polise kendilerine kötü muamelede bulunma hakkı vermeyeceğini beyan etmişlerdir.

92. Mahkeme, öncelikle, gözaltında çocuklara yönelik kötü muamele iddialarına ilişkin bu tür bir davada, başvuranların uyuşturucu madde kullanıcısı oldukları yönündeki Hükümet beyanlarının konuyla alakalı olmadığını altını çizmelidir. Dolayısıyla, Mahkeme, Hükümetin başvuranlara yönelik iddialarının, konuyla alakalı olmaması nedeniyle, inceleme kapsamına alınmasına gerek görmemektedir.

93. Mahkeme, ikinci olarak, Hükümetin, “[...] başvuranların gözaltına alınmaktan ziyade tanık olarak dinlenmiş olmaları nedeniyle, Sözleşme’nin 3. maddesi kapsamında herhangi bir ihlalin söz konusu olmadığı” (bk. yukarıda 88. paragraf) şeklindeki beyanlarının da konuyla alakalı olmadığı kanısındadır.

94. Mahkeme, Hükümetin aksi yöndeki beyanlarına rağmen, başvuranların 10 polis memuru tarafından kötü muameleyle maruz bırakıldıklarının Ceza Mahkemesi tarafından sabit görüldüğünü (bk. yukarıda 70-71. paragraflar) gözlemlemektedir. Mahkeme, mevcut yazılı delilleri inceledikten sonra (bk. yukarıda 22-74. paragraflar), ilk derece mahkemesinden farklı yönde bir tespitte bulunmaya gerek görmemiş ve başvuranların gerçekten polis memurları tarafından kötü muameleyle maruz bırakıldıklarını kabul etmiştir.

95. Bu nedenle, Mahkeme, benzer konuların ele alındığı bazı kararlarında olduğu gibi, somut davada da, ilk derece mahkemesinin tespitinin, başvuranların Sözleşme’nin 3. maddesi kapsamındaki haklarının ihlal edildiğinin esas itibarıyla kabul edildiği anlamına geldiği kanısındadır

(bk. bu davaya uygulanabildiği ölçüde, *Kasap ve Diğerleri / Türkiye*, no. 8656/10, § 56, 14 Ocak 2014 ve bu kapsamda anılan davalar; *Böber / Türkiye*, no. 62590/09, § 30, 9 Nisan 2013; *Eski / Türkiye*, no. 8354/04, §§ 29-30, 5 Haziran 2012 ve *Taylan / Türkiye*, no. 32051/09, § 38, 3 Temmuz 2012).

96. Dolayısıyla, Mahkemenin başvuruların şikâyetine ilişkin incelemesinin kapsamı, ulusal makamların, ihlalle ilgili olarak yeterli ve uygun tazmin sağlayıp sağlayamadıklarının ve buna bağlı olarak Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamındaki esas ve usulle ilgili yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğinin belirlenmesiyle sınırlı tutulacaktır (bk. bu davaya uygulanabildiği ölçüde, *Kulah ve Koyuncu / Türkiye*, no. 24827/05, § 38, 23 Nisan 2013; *Fadime ve Turan Karabulut / Türkiye*, no. 23872/04, § 43, 27 Mayıs 2010; ve *Bektaş ve Özalp / Türkiye*, no. 10036/03, § 48, 20 Nisan 2010). Tazmin, bazı davalarda maddi tazminat şeklinde olmakla birlikte, somut davada, başvuran, bu tür bir tazminat talebinde bulunmamıştır. Bu nedenle, Mahkeme, iddiaların soruşturulması ve uygun olduğu takdirde sorumluların tespit edilerek cezalandırılması konusunda ulusal makamlarca alınan önlemlerin, somut davanın koşullarında yeterli tazmin teşkil edip etmediği hususunun incelenmesini uygun görmüştür. Bu bağlamda, Mahkeme, yargı sisteminin caydırıcı gücünün ve kötü muamele yasağının getirilmesinde oynadığı önemli rolün sürdürülmesi bakımından, ulusal mahkemelerin, önlerindeki davayı, Sözleşme'nin 3. maddesinin gerektirdiği şekilde, ne derece titizlikle inceledikleri hususunu dikkate alacaktır (bk. bu davaya uygulanabildiği ölçüde, *Okkalı / Türkiye*, no. 52067/99, § 66, AIHM 2006-XII).

97. Öncelikle, tüm davaların mahkûmiyet kararıyla veya belirli bir ceza ile sonuçlanması mutlak bir zorunluluk olmamakla birlikte, ulusal adli makamların, yaşatılan fiziksel veya psikolojik sıkıntıları hiçbir surette cezasız bırakmamaları gerektiğinin altı çizilmelidir. Bu husus, kamuoyunun hukukun üstünlüğüne olan güveninin ve desteğinin sürdürülmesi ve kanuna aykırı fiillerin örtbas edildiği veya bunlara müsamaha gösterildiği

izleniminin yaratılmaması açısından gereklidir (bk. yukarıda anılan *Okkalı*, § 65; *Türkmen / Türkiye*, no. 43124/98, § 51, 19 Aralık 2006; ayrıca bk. bu davaya uygulanabildiği ölçüde, *Öneryıldız / Türkiye* [BD], no. 48939/99, § 96, AİHM 2004-XII). Dolayısıyla, Mahkeme, Devlet görevlilerinin işledikleri kötü muamele ve adam öldürme suçları karşısında hangi yaptırımların uygun olduğu konusunda ulusal mahkemelerinin tercihlerine önemli ölçüde saygı gösterecek olmakla birlikte, yine de, belirli ölçüde inceleme yetkisini kullanacak ve işlenen fiilin ağırlığı ile verilen ceza arasında açıkça bir orantısızlığın söz konusu olduğu hallerde müdahalede bulunacaktır (bk. *Nikolova ve Velichkova / Bulgaristan*, no. 7888/03, § 61, 20 Aralık 2007).

98. Mahkeme, Türkiye aleyhine açılan çok sayıda davada, ulusal mahkemeler tarafından, kötü muameleyle bağlantılı suçlardan veya kanuna aykırı şekilde adam öldürmekten suçlu bulunan kolluk görevlilerinin cezasız bırakıldığını gözlemlemiştir. Mahkeme, ulusal adli makamlar tarafından kabul edilen üç temel uygulamanın, bu tür suçların faillerinin cezasız kalmasına yol açtığına dikkat çekmektedir.

99. İlk olarak, 2000 yılında kabul edilen 4616 sayılı Kanun'da, kolluk görevlileri hakkında, 23 Nisan 1999 tarihinden önce işledikleri suçlardan dolayı açılan kamu davalarının ertelenmesi öngörülmüştür. Söz konusu Kanun yürürlüğe girdiğinde sanıklar hakkında mahkûmiyet kararı verilmiş olsaydı, cezalarının infazı ertelenecekti. Mahkeme, bu tür konulara ilişkin kararlarında, davanın veya cezanın infazının ertelenmesinin, kısmi bir aftan farklı olmadığına hükmetmiştir. Mahkeme, içtihatları uyarınca, bu tür ertelemelerinin kabul edilemeyecek tedbirler olduğu, zira suçluluğu kanıtlanan görevlilerin, haklarındaki mahkûmiyet kararına rağmen fiili olarak cezasız kalmalarına yol açtığı kanısına varmıştır (bk. *Ali ve Ayşe Duran / Türkiye*, no. 42942/02, § 69, 8 Nisan 2008 ve bu kapsamda anılan davalar).

100. İkinci olarak, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinde 2008 yılında yapılan bir değişiklik uyarınca, sanık hakkında hükmolunan

cezanın iki yıldan daha az süreli hapis cezası olması halinde, mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmektedir. Mahkeme, bazı kararlarda, kolluk görevlilerine, kötü muamele veya kanuna aykırı olarak adam öldürme suçlarından dolayı verilen cezaların, ilk derece mahkemelerince ilk olarak iki yılın altına indirildiğini ve daha sonra cezaların tamamının açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildiğini gözlemlemiştir. Mahkeme, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının, cezanın infazının ertelenmesinden daha güçlü bir etkiye sahip olduğu ve faillerin cezasız kalmalarına yol açtığı kanaatine varmıştır. Mahkemeye göre; bu tür bir uygulama, ulusal hâkimlerin, takdir yetkilerini, son derece ağır nitelikteki kanuna aykırı fiillere hiçbir surette müsamaha gösterilmeyeceğini kanıtlamaktan ziyade, bu tür fiillerin sonuçlarını en aza indirmek amacıyla kullandıklarını göstermektedir (bk. yukarıda anılan *Taylan*, § 46; *Eski*, § 36; *Böber*, § 35; ve *Kasap*, § 60).

101. Üçüncü olarak, Mahkeme, bazı kararlarında, ulusal makamların, kötü muamele ve kanuna aykırı olarak adam öldürme olaylarıyla ilgili soruşturma ve kovuşturma sürecinde, titizlik ve hızlilik koşulunu yerine getirmemiş olmaları nedeniyle, öngörülen zaman aşımı süresinin dolması neticesinde davaların zaman aşımına uğradığını belirtmiştir. Örneğin; Mahkeme, on üç başvuranın polis tarafından ağır şekilde kötü muameleyle maruz bırakılmış olmalarına ilişkin *Batı ve Diğerleri / Türkiye* (no. 33097/96 ve 57834/00, §§ 146-148, AİHM 2004-IV) davasında, ilk derece mahkemesinde yargılamaların yürütülmesi sırasında yaşanan çok büyük gecikmeler dikkate alındığında, Türk makamlarının yeterince hızlı ve makul seviyede bir titizlikle hareket ettiklerinin söylenemeyeceği, zira söz konusu gecikmeler neticesinde, şiddet eylemlerinin asıl faillerinin, aleyhlerinde kesin deliller bulunmasına rağmen, fiilen cezasız kaldıkları kanaatine varmıştır. Mahkeme, *Abdülşamet Yaman / Türkiye* (no. 32446/96, § 55, 2 Kasım 2004) davasında, bir Devlet görevlisi hakkında kötü muamele içeren suçlar isnat edildiği hallerde, ceza yargılamalarının ve hüküm verme sürecinin zaman aşımına uğramamasının büyük önem taşıdığını belirtmiştir.

102. Somut başvuru, söz konusu üçüncü dava kategorisine girmektedir ve dolayısıyla, ulusal makamların, başvuruların kötü muamele iddialarının incelenmesi ve sanıkların zamanında yargılanmalarının sağlanması konusunda, kendilerinden beklenen her şeyi yapıp yapmadıklarının Mahkeme tarafından değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bu değerlendirme, ulusal makamların, kötü muameleden sorumlu kişilerin yargılanması ve cezalandırılması suretiyle başvurular için yeterli tazminin sağlanması konusunda ellerinden geleni yapıp yapmadıklarının belirlenmesine imkân verecektir. Aynı zamanda, söz konusu makamların, çabuk ve makul bir hızda hareket etmelerini gerektiren farklı ve bağımsız nitelikteki usuli yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği konusunda karar verilmesini de sağlayacaktır (bk. yukarıda anılan *Batı ve Diğerleri*, § 136).

103. Mahkeme, başvuruların kötü muamele iddialarında adı geçen polis memurlarının, savcılığa gitmeleri yönündeki talepleri uzun bir süre boyunca yerine getirmediklerini gözlemlemektedir. Bu durum, soruşturmanın ilk ve en önemli aşamalarında bir yıllık bir gecikmeye neden olmuştur (bk. yukarıda 41. paragraf). Cumhuriyet savcısı, en sonunda, polis amirine, taleplerinin yerine getirilmemesi halinde soruşturma başlatacağı uyarısında bulunmuş olsa da, polis memurlarının savcılığa çok daha önce getirilmelerini sağlamak üzere Türk hukukunda öngörülen yaptırımları uygulamamıştır.

104. Olayın üzerinden yaklaşık iki yıl geçtikten sonra yargılamalara nihayet başlandığında, sanık polis memurları, duruşmaların çoğuna katılmamışlardır. İlk derece mahkemesi, söz konusu sanıkların duruşmalarda hazır bulunmalarını sağlamak üzere herhangi bir adım atmamış, bunun yerine, sürekli olarak, duruşmaların ertelenmesine karar vermeyi tercih etmiştir. Davanın zaman aşımına uğramasına yakın bir tarihte yapılmasına karar verilen bu tür duruşmalardan biri, ulusal mevzuata aykırı olarak, sanıkların avukatlarının hazır bulunmaması nedeniyle ertelenmiştir (bk. yukarıda 69. paragraf). Ayrıca, Mahkeme, ilk derece

mahkemesinde çok uzun aralıklarla duruşma yapıldığına dikkat çekmiştir. 7 Ekim 2004 ile 29 Aralık 2009 tarihleri arasında, beş yıldan uzun süren yargılama sürecinde, 21 duruşma gerçekleştirilmiş, dolayısıyla üç ayda bir ortalama 1 duruşma yapılmıştır.

105. Mahkeme, yukarıda belirtilen hususlar ışığında, ulusal makamların hızlılık ve titizlik koşuluna uygun hareket etmedikleri ve neticede polis memurları hakkındaki davanın zaman aşımına uğradığı kanaatine varmıştır. Davanın zaman aşımına uğraması, Türkiye aleyhine açılmış pek çok davada olduğu gibi, başvurulara kötü muamele uygulamaktan suçlu bulunan polis memurlarının fiilen cezasız kalmalarına neden olmuştur. Bu durum, cezai başvuru yolunu etkisiz hale getirmiş ve dolayısıyla, başvuruların uğradıkları kötü muamele karşısında, ulusal makamlar tarafından yeterli tazmin sağlanamamıştır.

106. Mahkeme, ilk derece mahkemesinin, dikkatine sunulmuş olmasına rağmen, polis memurları tarafından başvurulara uygulanan baskı karşısında kayıtsız kalmış olması konusunda da yorumda bulunmalıdır (bk. yukarıda 53 ve 60. paragraflar). İlk derece mahkemesi, söz konusu iddiaları incelememiş ve sanık polis memurlarının isteği üzerine başvuruları temsil etmek üzere tayin edilen avukat, duruşmalardan birinde kendi müvekkilleri olan başvurular aleyhine suçlamalarda bulunduğu, duruma herhangi bir şekilde müdahale edilmemiştir (bk. yukarıda 53. paragraf). Ayrıca, söz konusu avukat, duruşmalardan birinde, “müvekkillerinin polis memurlarına yönelik kötü muamele iddialarından haberdar olmadığını” beyan etmiş olmasına rağmen (bk. yukarıda 58. paragraf), mahkeme, avukatın beyanlarının doğruluğunu sorgulama girişiminde dahi bulunmamıştır.

107. İlk derece mahkemesi, başvurulara veya avukatlarına haber vermeksizin, sadece polis amiri K.Ş.S.’nin katıldığı planlanmamış bir duruşma yapmakla, başvuruların ve avukatlarının polis amiriyle yüzleşme ve kendisine sorular yöneltme fırsatından yoksun kalmalarına neden olmuş (bk. yukarıda 54. paragraf) ve silahların eşitliği ilkesini ihlal etmiştir. Başvurular, söz konusu duruşmanın kanuna aykırı nitelikte olduğu

hususunda resmi olarak şikâyetle bulunmuşlar (bk. yukarıda 55. paragraf), ancak bu şikâyetleri incelemeye alınmamıştır.

108. Bu noktada, Mahkeme, soruşturma altında bulunan veya yargılanması devam eden kişinin görevden uzaklaştırılmasının ve hakkında mahkûmiyet kararı verilmesi halinde görevine son verilmesinin önemini hatırlatmaktadır (bk. diğerleri arasında, yukarıda anılan *Abdülsamet Yaman*, § 55). Başvuranlara kötü muamelede bulunan polis memurlarının, özellikle de polis amiri K.Ş.S.'nin, yetkilerini kullanarak, Cumhuriyet savcısının taleplerine uzun süre yanıt vermemek ve başvuranlara baskı uygulamak suretiyle soruşturmayı geciktirmeye çalıştıkları somut davada, yukarıda bahsedilen uygulamanın ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır.

109. Mahkeme, son olarak, başvuranların şikâyetlerinden vazgeçmiş olmaları nedeniyle ilk derece mahkemesinin kararına itiraz etme haklarının bulunmadığına karar veren Yargıtay'ın bu tutumunu eleştirmektedir (bk. yukarıda 73. paragraf). Mahkeme, bu bağlamda, başvuranların, sanık polis memurları tarafından önlerine konulan engelleri aştıktan sonra, kendi avukatlarını yeniden vekil tayin edebildiklerine ve söz konusu avukatlarının, yirmi bir duruşmanın her birine katılarak başvuranları temsil ettiğine dikkat çekmektedir. Duruşmalara ilişkin tutanaklarda, başvuranlar müdahil, avukatları ise vekil sıfatıyla anılmıştır (bk. yukarıda 53 ve 59. paragraflar). Hiçbir makam, ilk derece mahkemesi dahi, başvuranların söz konusu yargılamalara katılma hakkı bulunduğunu sorgulamamıştır. Aksine, başvuranların avukatı, ilk derece mahkemesi önünde sözlü beyanlarda bulunabilmiş ve yazılı görüşlerini bildirebilmiştir. Ancak, Yargıtay, başvuranların temyiz başvurularında belirttikleri hususları incelemeyi reddetmiştir. Mahkeme, Yargıtay'ın kararının, yargı mercilerinin, gözaltında kötü muameleyle maruz bırakılan iki çocuğa karşı ceza yargılamaları süresince sergiledikleri tutumu özetlediği kanısındadır.

110. Mahkeme, başvuranların maruz bırakıldıkları kötü muamele karşısında ulusal makamlar tarafından yeterli tazmin sağlanamadığını ve kötü muamele iddialarıyla ilgili olarak etkin bir soruşturma yürütülmediğini

dikkate alarak, yukarıdaki hususlar ışığında, Sözleşme'nin 3. maddesinin usul ve esas bakımından ihlal edildiği kanaatine varmıştır.

II. SÖZLEŞME'NİN 5. MADDESİNİN 1-4. FIKRALARININ İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

111. Başvuranlar, son olarak, Beyoğlu Polis Merkezinde gözaltında tutulmuş olmalarının, Sözleşme'nin 5. maddesinin 1-4. fıkralarının ihlaline neden olduğu hususunda şikâyetle bulunmuşlardır. Başvuranlar, Sözleşme'nin 5 § 1(c) maddesine dayanarak, özellikle, başlangıçta polis merkezine tanık olarak götürülmüş olmalarına rağmen, daha sonra kendilerine şüpheli muamelesi yapıldığını ve usuli güvenceler sağlanmaksızın, iki günden uzun bir süre boyunca söz konusu merkezde tutulduklarını ileri sürmüşlerdir. Gözaltı işlemlerinin resmi gözaltı defterine kaydedilmediği, haklarının kendilerine bildirilmediği ve gözaltı sonrasında doktor tarafından muayene edilmedikleri şeklinde beyanlarda bulunmuşlardır. Sözleşme'nin 5. maddesinin 1-4. fıkralarının ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“1. Herkes özgürlük ve güvenlik hakkına sahiptir. Aşağıda belirtilen haller dışında ve yasanın öngördüğü usule uygun olmadan hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz:

...

(c) Kişinin bir suç işlediğinden şüphelenmek için inandırıcı sebeplerin bulunduğu veya suç işlemesine ya da suçu işledikten sonra kaçmasına engel olma zorunluluğu kanaatini doğuran makul gerekçelerin varlığı halinde, yetkili adli merci önüne çıkarılmak üzere yakalanması ve tutulması;

...

2. Yakalanan her kişiye, yakalanma nedenlerinin ve kendisine yöneltilen her türlü suçlamanın en kısa sürede ve anladığı bir dilde bildirilmesi zorunludur.

3. İşbu maddenin 1.c fıkrasında öngörülen koşullar uyarınca yakalanan veya tutulan herkesin derhal bir yargıç veya yasayla adli görev yapmaya yetkili kılınmış sair bir kamu görevlisinin önüne çıkarılması zorunlu olup, bu kişi makul bir süre içinde

yargılanma ya da yargılama süresince serbest bırakılma hakkına sahiptir. Salıverilme, ilgilinin duruşmada hazır bulunmasını sağlayacak bir teminat şartına bağlanabilir.

4. Yakalama veya tutulma yoluyla özgürlüğünden yoksun kılınan herkes, tutulma işleminin yasaya uygunluğu hakkında kısa bir süre içinde karar verilmesi ve, eğer tutulma yasaya aykırı ise, serbest bırakılması için bir mahkemeye başvurma hakkına sahiptir.

...”

112. Hükümet, söz konusu iddiaya itiraz etmiştir.

A. Kabul edilebilirlik hakkında

113. Mahkeme, somut şikâyetin, Sözleşme'nin 35 § 3(a) maddesi kapsamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını, herhangi bir kabul edilemezlik gerekçesiyle bağdaşmadığını, bu nedenle kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bağlamda, Mahkeme, başvuranların, kanuna aykırı şekilde tutulduklarına dair iddialarıyla ilgili olarak Cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma yürütülmediğini fark ettiklerinde, bu konuda ayrıca şikâyette bulduklarını gözlemlemektedir (bk. yukarıda 50. paragraf). Başvuranlar, bu şikâyetlerinin Cumhuriyet savcısı tarafından reddedilmesi üzerine, savcının kararına itiraz etmişlerdir. Başvuranların itirazlarının reddine dair karar, 1 Nisan 2005 tarihinde kendilerine tebliğ edilmiş (bk. yukarıda 51. paragraf) ve başvuranlar, 28 Eylül 2005 tarihinde Mahkemeye başvurmuşlardır.

B. Esas hakkında

114. Hükümet, başvuranların Çocuk Büro Amirliğine sevk edildiğini ileri sürmüştür. Ayrıca, başvuranların tanık sıfatıyla ifadeleri alınmak amacıyla polis merkezinde tutulmuş olmaları nedeniyle Sözleşme'nin 5. maddesinin ihlal edilmediğini belirtmiştir.

115. Başvuranlar, kanuna aykırı bir şekilde özgürlüklerinden yoksun bırakıldıklarını ileri sürmüşler ve Hükümetin görüşlerine karşı görüşlerinde,

gözaltı defterine isimlerinin kaydedilmemiş olmasının iç hukuka aykırı olduğunu iddia etmişlerdir.

116. Mahkeme, demokraside, bireylerin yetkililer tarafından keyfi olarak alıkonulmama haklarının korunması bakımından, Sözleşme'nin 5. maddesinde öngörülen güvencelerin son derece önemli olduğunu hatırlatmaktadır. Mahkeme, bu bağlamda, özgürlükten yoksun bırakma işleminin, sadece iç hukuktaki usul ve esasa ilişkin hükümlere değil, aynı zamanda kişinin keyfi bir şekilde alıkonulmasını önlemeyi amaçlayan Sözleşme'nin 5. maddesinin bu amacına da uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiğini hatırlatmıştır. Sözleşme'nin 5. maddesinde, keyfi olarak alıkonulma riskinin en aza indirgenmesi bakımından, özgürlükten yoksun bırakma fiilinin, bağımsız adli incelemeye tabi tutulmasını ve yetkililerin söz konusu tedbirle ilgili olarak hesap verebilmelerini sağlamak amacıyla öngörülen asli haklar yer almaktadır (bk. *Kurt / Türkiye*, 25 Mayıs 1998, § 122, *Karar ve Hükümler Derlemesi* 1998-III).

117. Mahkeme, başvuruların 23 Kasım 2002 tarihinde sabahın erken saatlerinde Beyoğlu Polis Merkezine götürülmüş oldukları hususunda taraflar arasında herhangi bir ihtilafın bulunmadığına dikkat çekmektedir (bk. yukarıda 24. paragraf). Başvurular, 25 Kasım 2002 tarihinde öğleden sonra saat “4.00 veya 5.00’e kadar” serbest bırakılmadıklarını ileri sürmüşlerdir (bk. yukarıda 11 ve 36. paragraflar). Hükümet, başvuruların bu iddiasına itiraz etmemiştir.

118. Mahkeme, her halükarda, başvuruların nerede tutulduğuna ilişkin ayrıntılı bir açıklama getirmek bir yana, serbest bırakıldıkları saati gösteren herhangi bir resmi belge dahi bulunmadığından, başvuruların doğru söylediğinin kabul edilmesi gerektiği kanaatindedir (bk. *Baisuev ve Anzorov / Gürcistan*, no. 39804/04, § 52, 18 Aralık 2012). Mahkeme, bu nedenle, başvuruların 23 Kasım 2002 tarihinde sabahın erken saatlerinden 25 Kasım 2002 tarihinde öğleden sonra geç saatlere kadar, yani yaklaşık iki buçuk gün boyunca polis tarafından alıkonulduğunu kabul etmektedir. Mahkeme, başvuruların polis merkezinde tutuldukları sürenin uzunluğunu ve gitmekte

özgür olduklarına dair herhangi bir delilin de bulunmadığını dikkate alarak, Sözleşme'nin 5 § 1 maddesi kapsamında özgürlüklerinden yoksun bırakıldıklarını kabul etmektedir.

119. Taraflar arasında ihtilaf konusu olan mesele, başvuruların nerede tutuldukları konusudur. Başvuranlar, Beyoğlu Polis Merkezinde tutulduklarını iddia etmişlerdir. Hükümet ise, başvuruların Çocuk Büro Amirliğine sevk edildiğini ileri sürmüştür. Mahkeme, Hükümetin beyanlarının delille desteklenmediğine, aslında, Hükümetin, başvuruların alıkonulmalarının, ulusal mevzuata uygun olarak belgelendirildiğini ileri sürme girişiminde dahi bulunmadığına dikkat çekmektedir. Her halükarda, Çocuk Büro Amirliğinde söz konusu süreye ilişkin herhangi bir gözaltı kaydı tutulmadığının, gönderilen bir yazıda, polis tarafından da resmen kabul edildiğine dikkat çekmektedir (bk. yukarıda 62. paragraf). Ayrıca, Çocuk Büro Amirliğinde görev yapan ve “başvuranların ifadelerini almak amacıyla Beyoğlu Polis Merkezine gittiklerini” soruşturma makamları önünde iki kez doğrulayan iki polis memurunun ifadeleri, Hükümetin beyanlarıyla ilgili şüphe duyulmasına neden olmuştur (bk. yukarıda 39 ve 61. paragraflar).

120. Mahkeme, her halükarda, somut şikâyetin incelenmesi bakımından, başvuruların hangi polis merkezinde tutulduklarının tespit edilmesinin herhangi bir anlamı olmadığı kanısındadır. Asıl sorun, başvuruların, Sözleşme'nin 5. maddesi kapsamında, iki buçuk gün boyunca özgürlüklerinden yoksun bırakılmış olmalarıdır. Bu bağlamda, Mahkeme, bir Devletin somut bir durumla ilgili yorumunun veya herhangi bir yorumda bulunmamasının, özgürlükten yoksun bırakma durumunun söz konusu olduğuna dair kararını belirleyici bir şekilde etkileyemeyeceğinin altını çizmelidir (bk. *Creangă / Romanya* [BD], no. 29226/03, § 92, 23 Şubat 2012). Dolayısıyla, gerek ulusal makamların gerekse sonradan davalı Hükümetin, başvuruların gözaltına alınmadıkları, sadece “ifade sahibi” veya “tanık” olarak polis merkezinde tutuldukları yönünde görüş bildirmiş olmaları, başvuruların özgürlüklerinden yoksun bırakılmadıkları anlamına

gelmemektedir, zira özgürlükten yoksun bırakma tedbiri, amacı ne olursa olsun, kanuna uygun olmalıdır.

121. Bu nedenle, Mahkeme, bir sonraki noktada, başvuruların özgürlüklerinden yoksun bırakılmalarının, Sözleşme'nin 5 § 1 maddesinin koşullarına uygun olup olmadığını belirlemelidir. Mahkeme, Sözleşme'nin 5 § 1 maddesinde kullanılan “kanuna uygun” ve “kanunda öngörülen usule uygun olarak” ifadeleriyle, aslında, yine iç hukuka atıfta bulunulduğunu ve iç hukuktaki esas ve usule ilişkin hükümlere uyulması gerektiğinin belirtildiğini hatırlatmaktadır (bk. *Jėčius / Litvanya*, no. 34578/97, § 56, AİHM 2000-IX).

122. Mahkeme, öncelikle, başvuruların Hükümete göre tanık sıfatıyla ulusal makamlara göre ise “ifade sahibi” sıfatıyla polis merkezine götürülmüş olduklarına dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, Hükümetin, “ifade sahibi” ifadesinin ne anlama geldiğini açıklama girişiminde dahi bulunmamış olmasına dikkat çekilmelidir. Mahkeme, başvuruların yasal temsilcisi tarafından da belirtildiği üzere (bk. yukarıda 51. paragraf), ilk olarak başvuruları gözaltına alan polis memuru tarafından gündeme getirilen (bk. yukarıda 25. paragraf), daha sonrasında ise adli makamlar tarafından kabul edilen (bk. yukarıda 51. paragraf) “ifade sahibi” kavramının Türk hukuk sisteminde yeri olmadığı ve başvuruların gözaltında tutulmalarının gerekçesi olarak öne sürülemeyeceği kanısındadır.

123. Mahkeme, her halükarda, başvuruların “yakalandıklarının” belirtildiği kolluk tutanakları (bk. yukarıda 24. paragraf), başvuranlardan alınan ifadelerin niteliği (bk. yukarıda 27-28. paragraflar) ve ellerinde barut izi bulunup bulunmadığının tespit edilebilmesi amacıyla başvuruların birinden svap örneklerinin alınmış olması (bk. yukarıda 23. paragraf) ve ayrıca savcının ikinci başvuran hakkında soruşturma başlatmış olması (bk. yukarıda 35. paragraf) dikkate alındığında, başvuruların polis merkezinde şüpheli olarak tutuldukları kanaatindedir.

124. Mahkeme, başvuruların alıkonuldukları sırada, yakalanan ve gözaltına alınan kişilerle ilgili olarak izlenecek usulün ve bu kişilerin

faydalanabilecekleri güvencelerin, 1998 yılında yürürlüğe giren ve 2005 yılında çıkarılan yeni Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılan Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nde belirtildiğini kaydetmektedir (bk. yukarıda 76. paragraf). Söz konusu Yönetmelik, diğer mevzuatların yanı sıra, o tarihte yürürlükte olan 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'na dayanılarak hazırlanmıştır.

125. Söz konusu Yönetmelik uyarınca, diğer hususların yanı sıra, nezarethaneye alınanların kaydına ait defterde, gözaltına alınan kişilerin tüm bilgilerinin ve gözaltına alınmalarına neden olan olayların belirtilmesi öngörülmüştür. Özellikle, kişinin kimlik bilgileri, yakalamanın yeri, tarihi ve saati, gözaltına alan görevlinin adı, sağlık muayenesini yapan doktorun adı, çıkarıldığı tarih ve saat, çıkış işlemi yapan görevlinin adı ve çıkışta sağlık muayenesini yapan doktorun adı gibi bilgilerin resmi belgelerde yer alması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, yakalanan kişiye hakkında yöneltilen iddiaların ve müdafiden yararlanma hakkı bulunduğu bildirilmesi öngörülmüştür.

126. Yönetmelik kapsamında, aynı zamanda, gözaltına alınanların yaşlarının 18 yaşından küçük olması halinde uygulanacak usul de açıklanmıştır. Buna göre, çocukların kendi taleplerine bakılmaksızın müdafî tayin edilmesi zorunludur. Çocuğun gözaltına alındığı ailesine bildirilmeli ve ilk soruşturma Cumhuriyet savcısı tarafından bizzat yürütülmelidir. Çocuk, müdafî hazır bulundurulmak şartı ile Cumhuriyet savcısının huzuruna çıkarılmalıdır. Çocuğun ailesi, ifade alınırken hazır bulunabilir.

127. Ancak, yukarıda özet şeklinde açıklanan belgelerden de anlaşılacağı üzere, başvuruların alıkonulma sürecinde söz konusu bağlayıcı hükümlerin hiçbirine uyulmamıştır.

128. Aslında, en basit haliyle bir gözaltı tutanağının dahi hazırlanmadığı görülmektedir. Hükümet, gözaltı tutanağının bulunmaması konusunda, başvuruların gözaltına alınmamış, sadece tanık olarak polis merkezine götürülmüş olmaları nedeniyle gözaltı tutanağına gerek duyulmadığı şeklinde bir açıklamada bulunmuştur. Ancak, Hükümet, başvuruların polis

merkezine tanık olarak götürüldükleri varsayılsa dahi, neden merkezde iki buçuk gün boyunca tutulduklarını açıklamamıştır. Hükümet, başvuruların gözaltındayken neden aynı derecede önemli olan diğer güvencelerden faydalanamadıkları konusuna da herhangi bir açıklama getirmemiştir.

129. Mahkeme, Türkiye aleyhine açılan bazı benzer davalarda, gözaltı kayıtlarının tutulmasındaki eksikliklerin üzerinde durmuş, özellikle de, iç hukuka aykırı olsa da, kişilerin, isimleri ve bilgileri gözaltı defterine kaydedilmeksizin jandarma karakollarında çeşitli sebeplerle tutulmaları şeklinde bir uygulamanın söz konusu olduğunu belirtmiştir (bk. diğerleri arasında, *Orhan / Türkiye*, no. 25656/94, § 372, 18 Haziran 2002, ve *Er ve Diğerleri / Türkiye*, no. 23016/04, § 69, 31 Temmuz 2012). Bu tür kayıtların tutulması konusundaki ciddi eksiklikler, gözaltına alınan kişilerin, kaybolma riskine karşı korunmalarını sağlayacak etkin tedbirlerin alınmadığının teyidi anlamına gelmektedir (bk. yukarıda anılan *Orhan*, §§ 313 ve 372). Mahkeme, bu davalarda, davalı Hükümetin dikkat çektiği, gözaltına alınma ile kolluk güçlerine yardımcı olmak maksadıyla alınma durumu arasındaki ikna edici olmayan ve keyfi nitelikteki ayrımları dikkate almamıştır (bk. *Çiçek / Türkiye*, no. 25704/94, § 137, 27 Şubat 2001).

130. Mahkeme, gözaltına alınan kişilerin daha sonradan kolluk güçlerinin elinde zorla kaybedilmelerinde gözaltına alma işleminin kanuna aykırı niteliğinin etkisinin olduğunu gösteren yukarıda anılan davalar ile somut başvuru arasında paralellik kurulabileceği kanısındadır. Somut davada, başvuruların hiç kimseyle görüştürülmeksizin alıkonulmuş olmalarının, polis tarafından kötü muameleye maruz bırakılmalarına sebep olduğu gerçeği göz ardı edilemez. Bu bağlamda, sanık polis memurlarından bazılarının, başvuruların, kendi görev yaptıkları polis merkezinde tutulduklarını kabul etmeyerek kendilerini savunmuş olmaları ve bu şekilde, kendi işledikleri kanuna aykırı şekilde alıkoyma fiilini kendi yararlarına çevirmeye çalışmış olmaları kayda değer bir durumdur.

131. Son olarak, önemli noktalardan biri de, ilk derece mahkemesinin de başvuruların görünürde herhangi bir sebep olmadan gereksiz yere

gözaltında tutuldukları kanaatine varmış olmasıdır (bk. yukarıda 71. paragraf). Ancak, yukarıda da açıklandığı üzere, ilk derece mahkemesi, polis memurlarını sadece başvuranlara uyguladıkları kötü muamele için değil, aynı zamanda başvuranları haksız şekilde özgürlüklerinden yoksun bırakmış oldukları için de cezalandırmamıştır.

132. Başvuranların kanuna aykırı şekilde alıkonuldukları kanaatine varan Mahkeme, başvuranların Sözleşme'nin 5. maddesi kapsamındaki diğer şikâyetlerini incelemeye gerek duymamıştır.

133. Dolayısıyla, başvuranların kanuna aykırı şekilde alıkonulmuş olmaları nedeniyle Sözleşme'nin 5 § 1 maddesi ihlal edilmiştir.

III. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

134. Sözleşme'nin 41. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Eğer Mahkeme bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırıyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

A. Tazminat

135. Başvuranların her biri, 100.000 avro manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

136. Hükümet, talep edilen meblağların çok yüksek olduğunu ve bu nedenle kabul edilemeyeceğini belirtmiştir.

137. Mahkeme, başvuranların her birine, manevi tazminat olarak 30.000 avro ödenmesine hükmetmiştir.

B. Masraf ve giderler

138. Başvuranlar, ayrıca, ulusal mahkemeler önündeki masraf ve giderleri için 4.400 avro, Mahkeme önündeki masraf ve giderleri içinse 1.535 avro talep etmişlerdir. Söz konusu meblağların 335 avrosu, tercüme,

posta ve kırtasiye masrafları, 5.600 avrosu ise avukatlık masrafları için talep edilmiştir. Başvuranlar, avukatlık masraflarıyla ilgili taleplerini desteklemek amacıyla, avukatlarının gerek Türkiye’de gerekse Mahkeme önündeki yargılamalarda harcadıkları zamanı gösteren bir belge ibraz etmişlerdir. Söz konusu belgeye göre, başvuranların avukatı, ulusal düzeydeki yargılamalarda toplam 44 saatini, Mahkeme önündeki yargılamalarda ise 12 saatini harcamıştır.

139. Hükümet, ulusal düzeyde gerçekleştirilen yargılamalara ilişkin masrafların, Sözleşme’nin 41. maddesine dayanılarak talep edilemeyeceği şeklinde görüş bildirmiştir. Hükümet, ayrıca, talep edilen meblağın çok yüksek olduğunu ve yeterli yazılı delille desteklenmediğini belirtmiştir.

140. Mahkeme içtihadına göre, başvuranın masraf ve giderlerini geri alabilmesi için, söz konusu masraf ve giderlerin fiilen ve gerekli olduğu için yapılmış olduğunun belgelenmesi ve makul miktarda olması gerekmektedir. Mahkeme, ulusal düzeyde gerçekleştirilen yargılamalara ilişkin masraf ve giderler konusundaki Hükümet görüşüne yanıt olarak, Sözleşme’nin ihlal edildiğinin tespiti halinde, ihlalin önlenmesi veya giderilmesi amacıyla, başvurana ulusal mahkemeler önünde yapmış olduğu masraf ve giderlerin geri ödenmesine karar verebileceğini hatırlatmaktadır (bk. *Société Colas Est ve Diğerleri / Fransa*, no. 37971/97, § 56, AIHM 2002-III). Yukarıda belirtildiği üzere (bk. 33, 36, 50-51, 58 ve 72. paragraflar), somut davadaki başvuranlar, Sözleşme kapsamındaki haklarının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetlerini esas itibarıyla ulusal makamların dikkatine sunmuşlar ve polis memurları aleyhindeki yargılamalara etkin bir şekilde katılmışlardır. Mahkeme, yukarıda belirtilen hususlar ışığında, başvuranların ulusal düzeydeki masraf ve giderleriyle ilgili olarak dile getirdikleri tazminat taleplerinin geçerli olduğu kanısındadır.

141. Mahkeme, başvuranların taleplerinin yeterli delille desteklenmediği yönündeki Hükümet görüşleri konusunda, yasal temsilcilerin harcadıkları zamanı gösteren belgenin, başvuranları temsil ederken yaptıkları çalışmanın kanıtı olarak kabul edildiği önceki kararlarına dikkat çekmektedir (bk. yakın

geçmişte, *Benzer ve Diğerleri/Türkiye*, no. 23502/06, § 249, 12 Kasım 2013). Mahkeme, her halükarda, başvuruları Mahkeme önündeki yargılamalarda da temsil eden yasal temsilcilerinin, savcılığa suç duyurusunda buldukları andan itibaren başvurulara hukuki yardım sağladığı (bk. yukarıda 33. paragraf), sonrasında ilk derece mahkemesi önündeki 21 duruşmanın her birine katıldığı ve son olarak başvuruları Yargıtay önünde temsil ettiği kanaatindedir. Dolayısıyla, başvuruların avukatı, başvuruları yaklaşık dokuz yıl boyunca ulusal düzeyde temsil etmiştir. Ayrıca, 2005 yılından itibaren Mahkeme önünde gerçekleştirilen yargılamalarda da başvuruları temsil etmeye devam etmiştir.

142. Mahkeme, yukarıda belirtilen hususlar ışığında ve ayrıca mevcut belgeleri ve yukarıda bahsedilen kriterleri göz önünde bulundurarak, başvurulara, tüm başlıklar altındaki masrafları karşılayacak şekilde, başvurulara müştereken 5.600 avro ödenmesinin makul olduğu kanaatine varmıştır.

C. Gecikme faizi

143. Mahkeme, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankasının kısa vadeli kredilere uyguladığı marjinal faiz oranına üç puan eklenmek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OY BİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kabul edilebilir olduğuna;
2. Sözleşme'nin 3. maddesinin esas ve usul yönünden ihlal edildiğine;
3. Sözleşme'nin 5 § 1 maddesinin ihlal edildiğine;

4. Sözleşme'nin 5. maddesinin 2, 3 ve 4. fıkraları kapsamında dile getirilen şikâyetlerin incelenmesine gerek olmadığına;
- 5.
- (a) Davalı Devlet tarafından, Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde; ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden davalı Devletin ulusal para birimine çevrilmek üzere,
- (i) Başvuranların her birine, manevi tazminat olarak, miktara yansıtılabilecek vergiler hariç olmak üzere, 30.000 avro (otuz bin avro) ödenmesine;
- (ii) Başvuranlara, masraf ve giderler için, miktara yansıtılabilecek vergiler hariç olmak üzere, müştereken 5.600 avro (beşbinaltıyüz avro) ödenmesine;
- (b) Yukarıda bahsi geçen üç aylık sürenin bittiği tarihten itibaren, ödeme gününe kadar, yukarıda bahsedilen miktara, Avrupa Merkez Bankasının söz konusu dönem için geçerli olan marjinal faiz oranına üç puan eklenmek suretiyle elde edilecek oranda basit faiz uygulanmasına;
6. Başvuranların adil tazmine ilişkin diğer taleplerinin reddedilmesine *karar vermiştir.*

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca 13 Ocak 2015 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Abel Campos
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Guido Raimondi
Başkan